

The First National Congress of Libraries and
Information Center in Medical Universities
Pathology & Treatment of Information Flow

18-19 november 2014

نخستین همایش ملی کتابخانه ها و مراکز اطلاع رسانی

دانشگاه های علوم پزشکی

آسیب شناسی و آسیب زدایی جریان اطلاعات

۲۸-۲۷ آبان ماه ۹۳

ضرورت نگاه ویژه به کتابدار بالینی در طرح تحول نظام سلامت

نرگس کریمی (دانشجوی کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی، عضو کمیته تحقیقات دانشجویی دانشگاه علوم پزشکی بوشهر. nageskarimi2011@gmail.com)
زهرا صفایی (کارشناس ارشد کتابداری و اطلاع رسانی، مسئول کتابخانه مرکزی دانشگاه علوم پزشکی بوشهر. zsafaei48@gmail.com)

فهرست مطالب :

- ✓ مقدمه و اهمیت مسأله
- ✓ روش پژوهش
- ✓ سواد سلامت
- ✓ کارکردهای سواد سلامت
- ✓ راههای افزایش سواد سلامت
- ✓ کتابدار بالینی
- ✓ مهارت های کتابدار بالینی
- ✓ طرح تحول نظام سلامت
- ✓ کتابدار بالینی و ضرورت بازنگری در جایگاه آن در طرح تحول نظام سلامت
- ✓ نتیجه گیری و پیشنهادهای کاربردی

• مقدمه و اهمیت مساله:

در دهه های اخیر تقاضا برای دسترسی به اطلاعات هم توسط بیماران و هم متخصصان حوزه سلامت افزایش یافته است. با افزایش رشد سریع اینترنت و حجم منابع اطلاعاتی پزشکی، و محدودیت دسترسی به منابع، توجه به کتابدار بالینی به عنوان مشاور اطلاعاتی در حوزه طرح تحول نظام سلامت ضروری است.

مقاله حاضر تلاش دارد تا ضمن تبیین ویژگی های کتابدار بالینی، به ضرورت وجود آن در طرح تحول نظام سلامت بپردازد.

The First National Congress of Libraries and
Information Center in Medical Universities
Pathology & Treatment of Information Flow

18-19 november 2014

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

نخستین همایش ملی کتابخانه ها و مراکز اطلاع رسانی

دانشگاه های علوم پزشکی

اسیب شناسی و آسیب زدایی جریان اطلاعات

۲۸-۲۷ آبان ماه ۹۳

روش پژوهش:

پژوهش حاضر از نوع توصیفی است که با روش کتابخانه‌ای به جمع آوری اطلاعات پرداخته شده است. جامعه مورد مطالعه برخی مقاله‌های منتشر شده فارسی و انگلیسی است که از طریق جستجو در موتورهای کاوش، پایگاه‌های اطلاعاتی فارسی و لاتین که با جستجوی کتابدار بالینی و " Clinical librarian" بدست آمده است.

افزایش تقاضا برای دسترسی به اطلاعات در دهه های اخیر

- تمایل دولت ها به داشتن افراد آگاه به دلیل کاهش هزینه ها
- انتقال خدمات بهداشتی از بیمارستانها به منازل
- تمایل به خود مراقبتی
- رشد سریع اینترنت و قرار گرفتن اطلاعات پزشکی در وب به سادگی

سواد سلامت

مهارت های فردی، شناختی و اجتماعی تعیین کننده توانایی افراد در دسترسی به اطلاعات، درک و کاربرد آن به گونه ای که سلامتی افراد را ارتقا داده و حفظ نماید.

کارکردهای سواد سلامت

توانایی افراد در یافتن، درک و عمل بر اساس اطلاعات سلامت یکی از کارکردهای سواد سلامت است
میزان سواد سلامت سطح کارآمدی ارتباط افراد یا هدف های نظام مراقبت های بهداشتی را تعیین می کند
یکی از راههای افزایش سطح سواد سلامت تربیت کتابداران بالینی است.

کتابدار بالینی

کتابدار بالینی به شخصی اطلاق می شود که در کتابخانه بیمارستانی یا کتابخانه مرکزی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی خدمات کتابداری ارائه می دهد. و به طور مستقیم و غیر مستقیم در درمان بیماران نقش مؤثری دارد.

به طور کلی براساس تعریف لمب از کتابدار بالینی، در سال ۱۹۷۱ باید گفت که کتابدار پزشکی بالینی یکی از نقش های بدیع و نو است که می تواند به صورت استفاده از بهترین شواهد در دسترس از طریق جستجو، انتخاب، ارزیابی متون موجود و در نهایت رفع مناسب تر نیاز اطلاعاتی بالینی، ایفا شود.

The First National Congress of Libraries and
Information Center in Medical Universities
Pathology & Treatment of Information Flow

18-19 november 2014

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

نخستین همایش ملی کتابخانه ها و مراکز اطلاع رسانی

دانشگاه های علوم پزشکی

کسب شناسه و کسب زنگه جریان اطلاعات

۲۸-۲۷ آبان ماه ۹۳

مهارت های کتابدار بالینی

- ❖ محیط های علوم سلامت و سیاست های اطلاعاتی
- ❖ مدیریت خدمات اطلاعاتی
- ❖ خدمات اطلاعاتی حوزه سلامت
- ❖ مدیریت منابع اطلاعاتی علوم پزشکی
- ❖ سامانه ها و فن آوری های اطلاعاتی
- ❖ سامانه های پشتیبانی آموزشی
- ❖ تجزیه و تحلیل و تفسیر مختصات

ضرورت نگاه ویژه به کتابدار بالینی در طرح تحول نظام سلامت

8

The First National Congress of Libraries and
Information Center in Medical Universities
Pathology & Treatment of Information Flow

18-19 november 2014

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

نخستین همایش ملی کتابخانه ها و مراکز اطلاع رسانی

دانشگاه های علوم پزشکی

آسیب شناسی و آسیب زدایی جریان اطلاعات

۲۸-۲۷ آبان ماه ۹۳

مهارت های کتابداران بالینی

مراکز بهداشتی و درمانی
بیمارستانها
درمانگاهها

به عنوان مشاوران اطلاعاتی

ضرورت نگاه ویژه به کتابدار بالینی در طرح تحول نظام سلامت

طرح تحول نظام سلامت

امروزه بسیاری از هزینه هایی که در درمان است به دلیل عدم اطلاعات کافی مردم در انتخاب راه های درمانی در تصمیم گیری های درمانی است به همین دلیل اطلاعات مبنای تصمیم گیری است و با توجه به طرح تحول نظام سلامت، آموزش مردم در دسترسی به اطلاعات و مراقبت های بهداشتی و سلامتی و خودمراقبتی نیز از اهمیت ویژه ای برخوردار است.

ابلاغ سیاستهای کلی سلامت از جانب مقام معظم رهبری نشان دهنده توجه ویژه ایشان به حوزه سلامت بوده و وظیفه وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی را سنگین تر از پیش کرده است.

The First National Congress of Libraries and
Information Center in Medical Universities
Pathology & Treatment of Information Flow

18-19 november 2014

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

نخستین همایش ملی کتابخانه ها و مراکز اطلاع رسانی

دانشگاه های علوم پزشکی

کسب شناسه و کسب زنگه جریان اطلاعات

۲۸-۲۷ آبان ماه ۹۳

کمیته های فنی تابعه طرح تحول نظام سلامت

سیاست گذاری و برنامه ریزی

نظارت و بازرسی

دارو و تجهیزات پزشکی

بیمه و منابع

✓ مدیریت اطلاعات و اطلاع رسانی

ضرورت نگاه ویژه به کتابدار بالینی در طرح تحول نظام سلامت

11

دو نگاه بالینی به ایجاد برنامه طرح تحول نظام سلامت

۱- نگاه کوتاه مدت

آنچه که اکنون در حال اجرا است.

۲- نگاه بلند مدت

آنچه که به صورت ریشه ای باید به آن پرداخته شود.

کتابدار بالینی: ضرورت بازنگری در جایگاه آن در طرح تحول نظام سلامت

افزایش روز افزون حجم اطلاعات، بازیابی و استخراج اطلاعات اهمیت ویژه ای یافته که از هدف های عمده کتابداران بالینی، بهبود و ارتقاء روشهای دسترسی کادر درمانی به متون و اطلاعات درست جهت تعامل هرچه مؤثرتر پرسنل درمانی، پزشکان و پرستاران با امر تشخیص و درمان است.

کلید اصلی دسترسی به متون و اطلاعات زیست پزشکی، کتابدار و اطلاع رسان پزشکی است

The First National Congress of Libraries and
Information Center in Medical Universities
Pathology & Treatment of Information Flow

18-19 november 2014

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

نخستین همایش ملی کتابخانه ها و مراکز اطلاع رسانی

دانشگاه های علوم پزشکی

اسیب شناسی و آسیب زدایی جریان اطلاعات

۲۸-۲۷ آبان ماه ۹۳

دسترسى به اطلاعات سلامت نیازمند به :

➤ نیازسنجی

➤ گزینش درست منابع اطلاعات

➤ سازماندهی و یکپارچه سازی

➤ اشاعه و توزیع اطلاعات مناسب

ضرورت نگاه ویژه به کتابدار بالینی در طرح تحول نظام سلامت

The First National Congress of Libraries and
Information Center in Medical Universities
Pathology & Treatment of Information Flow

18-19 november 2014

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

نخستین همایش ملی کتابخانه ها و مراکز اطلاع رسانی

دانشگاه های علوم پزشکی

آسیب شناسی و آسیب زدایی جریان اطلاعات

۲۸-۲۷ آبان ماه ۹۳

نتیجه گیری:

برنامه ریزان طرح تحول سلامت می بایست نگاه ویژه به

کتابدار بالینی در طرح تحول نظام سلامت

توسعه سواد سلامت

راه اندازی کتابخانه های سلامت عمومی

ضرورت نگاه ویژه به کتابدار بالینی در طرح تحول نظام سلامت

15

پیشنادهای کاربردی

❖ ایجاد گرایش به کتابداری بالینی در دوره های ارشد

❖ ضرورت بازنگری در دروس کارشناسی ارشد و ضرورت توجه به آموزش مهارت های بالینی مورد نیاز کتابداران

❖ برنامه ریزی در جهت حضور کتابداران بالینی در تیم های مراقبتی درمانی و راندهای آموزشی

❖ توجه به حضور کتابدار بالینی در طرح ارتقای نظام سلامت

*The First National Congress of Libraries and
Information Center in Medical Universities
Pathology & Treatment of Information Flow*

18-19 november 2014

نخستین همایش ملی کتابخانه ها و مراکز اطلاع رسانی

دانشگاه های علوم پزشکی

آسیب شناسی و آسیب زدایی جریان اطلاعات

۲۸-۲۷ تیر ماه ۹۳

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

باتشکر از توجه شما

17

